

Európska komisia

Európska únia
Európsky sociálny fond

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

APOS

Asociácia pre občiansku spoločnosť

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

Informačná brožúra pre menej rozvinuté regióny o Európskom parlamente ako spolutvorcovi európskych verejných politík.

Táto informačná brožúra je súčasťou série materiálov, ktoré vznikajú v rámci projektu „Participácia ako kľúč k modernej verejnej správe“, ktorý realizuje Asociácia pre občiansku spoločnosť. Všetky užitočné informácie o projekte nájdete na webovej stránke www.oeuropa.sk. Cieľom projektu, je zvýšiť záujem širokej verejnosti vo vybraných slovenských krajoch o témy fungovania verejnej správy na Slovensku, ale aj v Európe. V sérii brožúr sa postupne dozviete o tom, ako fungujú európske inštitúcie, ako si volíme svojich zástupcov do Európskeho parlamentu, aký dopad na Slovensko majú európske politiky alebo aké sú hlavné princípy fungovania verejnej správy.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci operačného programu Efektívna verejná správa.

Základné informácie

Európska komisia je najvyšší výkonný orgán Európskej únie, ktorý navrhuje legislatívu, kontroluje jej dodržiavanie a zastupuje EÚ aj navonok. Činnosť komisie riadi kolégium komisárov, ktoré vedie predseda Komisie.

EK má veľké množstvo úradných a pracovných jazykov, medzi nimi je aj slovenský jazyk, pretože národné jazyky podľa EÚ patria do európskeho kultúrneho dedičstva. Dialógy vedené prostredníctvom sociálnych sietí sú zvyčajne vedené v angličtine, francúzštine alebo nemčine, ale sú používané simultánne preklady do ďalších úradných jazykov. Pokiaľ nejaký občan chce viesť písomnú alebo inú komunikáciu, môže tak urobiť vo svojom jazyku.

V rámci rodovej rovnosti je cieľom EK dosiahnuť 40% žien v riadiacich pozíciách do konca aktuálneho funkčného obdobia. V súčasnosti je podiel žien na vedúcich pozíciách na úrovni 36% (na začiatku funkčného obdobia bol podiel žien v riadiacich pozíciách 30%)

Ursula Von der Leyen
Predsedníčka Európskej Komisie

zdroj: www.multimedia.europarl.europa.eu

Predseda Komisie

V súčasnosti je predsedom Komisie Ursula von der Leyen, ktorá bola do svojej funkcie vymenovaná 1. decembra 2019.

Predseda Komisie je volený Európskym parlamentom a menovaný vedúcimi predstaviteľmi štátov EÚ na funkčné obdobie 5 rokov (teda aktuálne do 31. októbra 2024). Zastupuje Komisiu na zasadnutiach Európskej rady, summitoch G7 a G20, summitoch s krajinami mimo EÚ a tiež na diskusiách v Európskom parlamente a Európskej rade. Predseda EK rozhoduje o organizácii Komisie a prideluje okruhy komisárom na základe politického programu, ktorý určuje taktiež predseda.

Súčasná predsedníčka EK bola zvolená do svojej funkcie potom, ako predstavila svoje politické smerovanie. Jej smerovanie bolo inšpirované strategickým programom Európskej rady pre roky 2019 - 2024. Stanovili prácu Európskych inštitúcií na týchto 6 hlavných ambícií:

- Európsky ekologický dohovor
- Európa pripravená na digitálny vek
- Hospodárstvo, ktoré pracuje pre ľudí
- Silnejšia Európa vo svete
- Podpora európskeho spôsobu života
- Nový impulz pre európsku demokraciu¹

Komisári

Komisári vykonávajú svoju činnosť v pracovných skupinách, ktoré sú rozdelené podľa stanovených priorít. Pracovné metódy sú založené na princípoch kolegiality, transparentnosti a efektívnosti. Sú základom pre prácu Komisie pre roky 2019 - 2024.

Kolégium komisárov tvorí 27 komisárov. Každú krajinu EÚ zastupuje 1 komisár. Aktuálni komisári a ich úlohy podľa skupín:

- Európsky ekologický dohovor:
 - Frans Timmermans - výkonný podpredseda, Európsky ekologický dohovor, Nemecko
 - Stella Kyriakidesová - Zdravie a bezpečnosť potravín, Cyprus
 - Adina Văleanová - Doprava, Rumunsko
 - Kadri Simsonová - Energetika, Dánsko
 - Virginias Sinkevičius - Životné prostredie, oceány, rybolov, Litva
 - Janusz Wojciechowski - Poľnohospodárstvo, Poľsko
 - Elisa Ferreiraová - Súdržnosť a reformy, Portugalsko
- Podpora európskeho spôsobu života:
 - Margaritis Schinas - podpredseda, Podpora európskeho spôsobu života, Grécko
 - Marija Gabrielová - Inovácia, výskum, kultúra, vzdelávanie a mládež, Bulharsko
 - Helena Dalliiová - Rovnosť, Malta
 - Ylva Johanssonová - Vnútorne záležitosti, Švédsko
 - Stella Kyriakidesová - Zdravie a bezpečnosť potravín, Cyprus
 - Nicolas Schmit - Pracovné miesta a sociálne práva, Luxembursko
- Európa pripravená na digitálny vek:
 - Margrethe Vestagerová - výkonná podpredsedníčka, Európa pripravená pre digitálny vek, Dánsko
 - Thierry Breton - Vnútorný trh, Francúzsko
 - Marija Gabrielová - Inovácia, výskum, kultúra, vzdelávanie a mládež, Bulharsko
 - Nicolas Schmit - Pracovné miesta a sociálne práva, Luxembursko
 - Didier Reynders - Spravodlivosť, Belgicko
- Hospodárstvo, ktoré pracuje pre ľudí:
 - Valdis Dombrovskis - výkonný podpredseda, Hospodárstvo, ktoré pracuje v prospech ľudí, Lotyšsko
 - Nicolas Schmit - Pracovné miesta a sociálne práva, Luxembursko
 - Paolo Gentiloni - Hospodárstvo, Taliansko
 - Elisa Ferreiraová - Súdržnosť a reformy, Portugalsko
 - Mairead McGuinness - Finančné služby, finančná stabilita a únia kapitálových trhov, Írsko
- Nový impulz pre európsku demokraciu:
 - Věra Jourová - podpredsedníčka, Hodnoty a transparentnosť, Česká Republika
 - Didier Reynders - Spravodlivosť, Belgicko
 - Maroš Šefčovič - podpredseda, Medziinštitucionálne vzťahy a strategický výhľad, Slovenská republika
 - Dubravka Šuicová - podpredsedníčka, Demokracia a demografia, Chorvátsko
 - Helena Dalliiová - Rovnosť, Malta
- Silnejšia Európa vo svete:

1. https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/president_en

- Josep Borrell Fontelles - vysoký predstaviteľ/podpredseda, Silnejšia Európa vo svete, Španielsko
- Olivér Várhelyi - Susedstvo a rozšírenie, Maďarsko
- Janez Lenarčič - Krízové riadenie, Slovinsko
- Jutta Urpilainenová - Medzinárodné partnerstvá, Fínsko²

Komisár Phil Hogan, ktorý bol tiež zvolený na obdobie 2019 - 2024, rezignoval v EK v roku 2020. Jeho náplňou práce bol Obchod, ktorý prešiel do kompetencie Valdisa Dombrovskisa.

Maroš Šefčovič
Podpredseda Európskej Komisie

zdroj: <https://multimedia.europarl.europa.eu>

Za Slovenskú republiku nás v Európskej komisii zastupuje Maroš Šefčovič. Je podpredsedom EK a jeho hlavnou úlohou sú medziinštitucionálne vzťahy, lepšia tvorba politiky a strategický výhľad. „Medzi jeho ďalšie úlohy patrí:

- Zabezpečenie dodržiavania rámcovej dohody medzi Komisiou a Parlamentom
- Vykonávanie Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva
- Koordinovanie práce v oblasti lepšej právnej regulácie, zabezpečovanie dodržiavania zásad subsidiarity a proporcionality v návrhoch Komisie a rozvíjanie zásady rovnováhy záťaže s cieľom znížiť byrokraciu
- Riadiaca činnosť zameraná na vypracovanie ročného pracovného programu Komisie
- Vedenie medziinštitucionálnych diskusií o ročnom a viacročnom plánovaní
- Vypracovanie výročnej výhľadovej správy s cieľom zlepšiť stanovovanie priorít na základe prijímania opatrení v oblasti tvorby politík zameraných na budúcnosť
- Koordinácia činnosti Komisie týkajúcej sa Európskej aliancie pre batérie
- Podieľanie sa na Konferencii o budúcnosti Európy
- Koordinácia činnosti Komisie týkajúcej sa parlamentných uznesení, ktoré si vyžadujú prípravu legislatívnych návrhov
- Celková zodpovednosť za vzťahy s národnými parlamentmi, poradnými orgánmi a európskym ombudsmanom
- Predsedanie platforme REFIT/Fit for Future, na ktorej participujú členské štáty a iné zainteresované strany s cieľom zlepšiť

2. https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024_sk#loha

existujúce právne predpisy EÚ

- Zastupovanie Komisie na zasadnutiach Rady pre všeobecné záležitosti EÚ a v diskusiách o prierezových otázkach v Európskom parlamente
- Spolupredseda a zastupovanie Európskej únie v Rade pre partnerstvo zriadenej Dohodou o obchode a spolupráci medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom
- Vzťahy s Andorrou, Islandom, Monakom, Nórskom, Lichtenštajnskom, San Marínom a Švajčiarskom³

Okrem komisárov má EK aj ďalších zamestnancov ako asistentov, právnikov, ekonómov, tlmočníkov, atď. Títo zamestnanci sú rozdelení do pracovných skupín, ktoré nazývajú generálne riaditeľstvá. Zamestnancov v rámci generálnych riaditeľstiev je približne 23 000.

Zasadnutie Komisie

Komisári spolu s predsedníčkou sa stretávajú minimálne raz za týždeň. Spravidla to býva každá streda v Bruseli, avšak v prípade, že zasadá Európsky parlament v Štrasburgu, zasadnutie sa koná vo štvrtok. V prípade potreby predseda Komisie môže zvolať mimoriadne zasadnutie EK. Program jednotlivých zasadnutí určuje predseda EK. Jednotlivé body programu predstavujú komisári,

3. https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/sefcovic_sk

ktorí sú za danú oblasť zodpovední. Keďže EK pracuje na princípe kolegiality, znamená to, že všetkých 27 komisárov nesie rovnakú váhu za vydané rozhodnutie a tiež nesie aj rovnakú mieru zodpovednosti za rozhodnutia. Kolegialita je teda zárukou:

- „kvality prijatých rozhodnutí, keďže do konzultácií o každom návrhu sú zapojení všetci komisári
- inštitucionálnej nezávislosti, pretože rozhodnutia sa prijímajú bez stranického tlaku
- rozdelenia politickej zodpovednosti medzi všetkých komisárov, a to aj vtedy, keď sa rozhodnutia prijímajú rozhodnutím väčšiny⁴”

Aby nejaký návrh bol schválený, je potrebných 14 z 27 hlasov, pričom každý z komisárov môže hlasovať len osobne.

Povinnosťou komisárov je zúčastňovať sa všetkých zasadnutí. V prípade, že niektorý z komisárov bude na zasadnutie meškať, je nutné, aby o tom vopred informoval predsedu Komisie. Neúčast' musí byť odôvodnená a obmedzená pre výnimočné okolnosti.

Činnosti EK

“Komisia pomáha formovať celkovú stratégiu EÚ, navrhuje nové právne predpisy a politiky EÚ, monitoruje ich vykonávanie a spravuje rozpočet⁵.”

EK vykonáva činnosti v týchto oblastiach:

- **Stratégia a politika:** v rámci tejto oblasti hlavnou úlohou EK je rozvoj celkovej stratégie, navrhovanie a praktizovanie politík. Stratégiu určuje predseda vždy na začiatku svojho funkčného obdobia a následne každý rok určuje priority, ktoré majú byť splnené pre uskutočnenie stratégie, prostredníctvom pracovného programu. V rámci politík EK podáva návrhy právnych predpisov, pomáha vykonávať právne predpisy. Politiky by mali byť navrhované tak, aby boli prínosné pre obyvateľov EÚ.
- **Právo:** v oblasti práva medzi hlavné úlohy EK teda patrí predkladanie návrhov právnych aktov, presadzovanie práva EÚ (EÚ má právomoci v oblastiach colná únia, pravidlá hospodárskej súťaže, menová politika, obchod a morské rastliny a zvieratá - spoločná rybárska politika), taktiež riadi politiky a rozpočet EÚ, zastupuje ju medzinárodne a určuje ciele a priority, ktoré si stanovila vo svojom ročnom pracovnom programe, a zároveň pracuje na jeho plnení.

Spôsob a rozsah činností EÚ je určený na základe troch zásad:

- **zásada prenesenia právomocí** – EÚ má len tie právomoci, ktoré sa na ňu preniesli zmluvami ratifikovanými všetkými členskými štátmi,
 - **zásada proporcionality** – opatrenia EÚ nesmú presahovať rámec nevyhnutný na dosiahnutie cieľov zmlúv,
 - **zásada subsidiarity** – v oblastiach, v ktorých môžu vykonávať svoje právomoci EÚ alebo členské štáty, môže Únia konať len vtedy, ak sa ciele nedajú uspokojivo dosiahnuť na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni⁶.”
- **Rozpočet a financovanie:** EK je zodpovedná za prípravu rozpočtu EÚ. V rámci Viacročného finančného rámca sú stanovené stropy, ktoré môžu byť vynaložené v jednotlivých rokoch (Viacročný finančný rámec je tvorený na 7 rokov, momentálne pre roky 2021 - 2027). Na základe týchto ročných stropov nákladov do jednotlivých oblastí, EK navrhuje rozpočet, ktorý následne predkladá Európskemu parlamentu a Rade Európskej únie. Tiež nesie aj zodpovednosť za správu rozpočtu.

Plnenie rozpočtu môže byť:

- Priame - Komisia, delegácie EÚ, výkonné agentúry
 - Nepriame - tretie krajiny alebo orgány, medzinárodné delegácie
 - Zdieľané - krajiny EÚ
- **Medzinárodné vzťahy:** EK je zodpovedná za tvorbu rozvojovej politiky nielen v rámci EÚ, ale aj s tretími krajinami. V rámci

4. https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/organisational-structure/how-commission-organised/political-leadership/decision-making-during-weekly-meetings_sk

5. https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/what-european-commission-does_sk

6. https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/what-european-commission-does/law/areas-eu-action_sk

toho spolupracuje s rôznymi medzinárodnými organizáciami ako Organizácia Spojených národov (OSN), Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, alebo zoskupeniami ako G7 či G20. Tiež je zastúpená svojimi delegáciami po celom svete, čím udržiava kontakty s obyvateľstvom a miestnymi orgánmi. Naopak, aj v EÚ sú zastúpenia delegácií z celého sveta, ktoré spolupracujú s EÚ.

Proces rozvojovej politiky je realizovaný v troch krokoch:

1. Plánovanie rozvojovej pomoci
2. Integrácia rozvojových cieľov do iných politík EÚ
3. Zabezpečenie dostatočného financovania z verejného aj súkromného sektora

- Plnenie politických priorít: politické priority určuje predseda EK. Pre roky 2019 - 2024 je určených 6 priorít.

„Pre generáciu mojich detí je Európa stelesnením túžby, ktorá nemá obdoby. Je to túžba žiť na nepoškvrnenom a zdravom kontinente. Žiť v spoločnosti, v ktorej človek môže byť sám sebou, bývať tam, kde sa mu zapáči, milovať toho, koho si vyberie, a usilovať sa o také vysoké méty, aké si sám zvolí. Je to túžba po svete plnom nových technológií a tradičných hodnôt. Túžba po Európe, ktorá zaujíma celosvetovo vedúce postavenie pri riešení najdôležitejších výziev našej doby.“

Ursula von der Leyenová⁷.

7. https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/what-european-commission-does/delivering-political-priorities_sk